

Отъ особеннитѣ построения на легиона въ това време много по често отколкото по напрѣдъ се срѣщатъ построенията: въ *костенурка*, даже въ полето (както, напримѣръ, у Антония противъ партянитѣ), въ видъ на празни или пълни вжтрѣ *четверождълници* срѣщу неприятель и особенно срѣщу конница, които нападали отъ всички страни (както, напримѣръ, у Мария противъ Югурта и у Цезаря противъ галлитѣ на р. Сабисъ и въ Африка при Русина), и др.

Обикновенния походенъ рѣдъ билъ подобенъ на по напрѣшния, но при приближението до неприятеля, а по нѣкога (напримѣръ противъ галлитѣ, нумидийцитѣ, партянитѣ и др. народи) и *всичкото време въ похода*, вървяли въ рѣдъ, извѣстенъ подъ названиее *agmen quadratum*, т. е. въ видъ на празенъ вжтрѣ *четверождълникъ*. Тѣй, напримѣръ, вървялъ Марій противъ Югурта, Крассъ и Антоний противъ патрянитѣ, легатитѣ Котта и Титурій противъ Амбиорикса и др. Особенно заблѣжителни сж походнитѣ движения на Мария противъ Югурта. Той се движилъ всѣкога въ колона по легионно; Сила съ конницата и Манлий съ пращницитѣ, стрѣлицитѣ и спомагателнитѣ лигурийски кохорти прикривали колоната, едина — отдѣсно, а другия — отлѣво. Отпрѣдъ и отзадъ вървяли, подъ началството на трибуни, по нѣколко легионни кохорти безъ тяжести. А напрѣдъ и въ страни се испращали съглѣдвачи (*speculatores*) отъ туземци, за разузнавание на неприятеля.

И въ този периодъ тоже често се срѣщатъ, особено въ походитѣ на Цезаря, извѣрѣдно бързи движения. Тѣй, напримѣръ, при обсадата на Герговия, въ Галлия, Цезарь тръгналъ въ полунощъ съ конницата си и 4 легиона безъ тяжести противъ едуйтѣ или едуйтитѣ, на-

стигналъ ги на 32—34 версти, окръжилъ ги, принудилъ ги да сложатъ оръжие, далъ на войскитѣ 3 часа почивка и на другата заранъ прѣди изгривание на слънцето се върналъ въ лагера си подъ Герговия, слѣдователно изминалъ отъ 64 до 68 версти въ 24 часа и освѣнъ това се и сражавалъ!

Въ бойнитѣ рѣдове на армитѣ, римскитѣ легиони както по напрѣдъ заставали въ центра, а кохортитѣ на спомагателнитѣ войски — по фланговетѣ. Велититѣ заемали всичкитѣ интервали между кохортитѣ, легионитѣ и турмитѣ въ конницата, а сжщо тѣ били турвани отпрѣдъ, по фланговетѣ и задъ линиитѣ, съ една дума — всичкитѣ отдѣления на тѣжката пѣхота и конницата били отъ всички страни заобиколени съ легка пѣхота. Въ отношение на употрѣблението на конницата, въ този периодъ се вижда значително измѣнение, сравнително съ по напрѣшното. Тя била твърдѣ често разполагана цѣла въ масса отпрѣдъ, отзадъ или на единъ отъ фланговетѣ на пѣхотата. Тѣй, напримѣръ, Цезарь въ Галлия често я тургалъ въ 1-та линия, за да разпрѣсва многобройната галлска конница и да обезпечаваше отъ нея пѣхотата си. При Фарсаль Помпей ималъ всичката си конница съсредоточена на лѣвия, а Цезарь на дѣсния флангъ. При Уци-та у Сцициона всичката линейна конница се намирала на дѣсния флангъ, а нумидийската — задъ пѣхотата; а у Цезаря всичката конница била на лѣвия флангъ. Въобще Цезарь почти всѣкога държалъ всичката конница събрана и я употрѣбявалъ въ маси, като самостоятеленъ родъ войска. Подобно на галлитѣ и германцитѣ, и римлянитѣ въ това време постоянно имали обичай да смѣсватъ отдѣленията на конницата съ отдѣленията на легката пѣхота и мно-